

Izhaja vsaki četrtek
ob 8. uri popoldne.
Rokopisi se ne vražajo. Nefrankovana
pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znača
za celo leto 4 krome,
za pol leta 2 krome.
Za manj premožne
za celo leto 3 krome,
za pol leta K 1:50.
Za Nemčijo je cena
listu 5 K, za druge
dežele izven Avstrije
6 krom.

Rokopise sprejema
"Narodna Tiskarna"
v Gorici, ulica Veterinari 8. 9.

Naročnino in nazzanili sprejema upravnštvo, Gorica Semeniška ulica št. 16. Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Šolski ulici, Nunski ulici, na Josip Verdijevem tekaliju nasproti mestnem vrtu, pri Vladi Baumgartl v Korenski ulici in na Korenskem bregu (Riva Corno) št. 14 po 8 vin.

Oglasi in poslanice se računajo po petih vrstah in sicer: če se tiska enkrat 14 v., dvakrat 12 v., trikrat 10 v. Večkrat po pogodbi.

XVIII. letnik.

V Gorici, 15. decembra 1910.

50. številka.

SHOD društva „Skalnica“ v GORICI

bo v nedeljo dne 18. t. m.
ob 3½ pop. v dvorani "Central".

DNEVNI RED:

LJUDSKO ŠTETJE.

Pridite v obilnem številu!

Gdor.

Interpelacija

poslance Fona in drugov na njihove ekscecence gospode ministrskega predsednika, finančnega ministra in ministra javnih del radi ceste Dobrov-Vipolže-Št. Frjan.

Za zgradbo ceste Dobrov-Vipolže-Št. Frjan je bila po prvotnem načrtu prevdarjena potrebščina 160.000 K.

K troškom imajo prispevati cestni odbor za goriško okolico 15.000 K, občina Biljana 14.000 K, Št. Frjan 8.800 K, Kojsko 1.500 K in Kožbana 300 K, skupaj torej 39.600 K. Deželni zbor je dovolil 24.000 K, vlada pa 90.000 K.

Dne 14. septembra 1909 je komisija, sestavljena po namestništvih in deželnih inženirjih, pregledala namerno progo na licu mesta in našla, da je treba prvotni načrt izdatno premeniti; vsled tega se je izkazalo, da bo znašal potrošek 207.000 K.

Deželni zbor je nato v seji 16. februarja 1910 zvišal svoj prispevek na 38.000 K in je naložil deželnemu odboru, naj izposluje od vlade, da tudi ona poviša svoj prispevek na 129.400 K. Tega pa c. kr. vlada noče storiti, vsled česar je povsem jasno, da se cesta ne bo mogla graditi; kajti ne dežela ne interesenti ne morejo več prispevati nego so dosedaj obljudili.

Dočim vlada podpira kreditne zavode v Gorici (kar sicer ni zameriti), dočim gradi v Furlaniji most za skoraj jeden miljon krom, hoče strmoglavit to prepotrebno cesto, koja ima po vrhu eminentno strategično važnost, radi borih 40.000 K. In to v znamenju gospodarske povzdigne goriške dežele!

Dovoljujemo si torej vprašanje:

"Ali res ne misli c. kr. vlada povišati svojega prispevka do zneska 129.400 K in kako more opravičiti tako zapostavljenje slovenskega dela dežele?"

Fon, Gostincar, dr. Hočevar, dr. A. Gregorčič, Roškar, Vrstovšek, Krek, Šusteršič, Žitnik, Dawydiak, dr. Hlibowizki, Povše, dr. Korošec, Pišek, Grafenauer, Jaklič, Korol.

Politični pregled.

Padec Bienerthovega ministerstva.

V pondeljek je podal baron Bienerth cesarju demisijo celega kabineta. V torek je priobčila uradna "Wiener Zeitung" cesarjevo lastnoročno pismo, s katerim je bil baron Bienerth obveščen, da je cesar demisijo vsprejal, obenem pa poveril sedanjemu ministerstvu vodstvo poslov, dokler se ne sestavi novo ministerstvo. Padec Bienerthovega ministerstva so provzročili Poljaki. Že pod ministerstvom dr. Körberja je bila vsprejeta postava, vsled katere bi se

bile morale letos pričeti graditi v Galiciji vodne ceste, ki bi stale približno eno milijardo krom. Ker se to ni zgodilo, so Poljaki že meseca junija opomnili Bienertha na to postavo, zahtevajoč od njega izvršitev iste. Bienerthova vlada oziroma finančni minister Bilinski je pa Poljakom povedal, da se z gradnjo vodnih cest ne more pričeti, ker ni v državnih blagajnah za to potrebne denarje. Ta odgovor je pa Poljake tako razburil, da so nameravali kaj preiti v opozicijo. Bienerth se je posrečilo takrat Poljake pomiriti s tem, da jim je obljudil, da se bodo pričeli z zgradnjo vodnih cest v jeseni, za kar bi se porabilo najprej 100 milijonov K.

No, prišla je jesen, ali o gradnji vodnih cest ni bilo govora. In ko so Poljaki zaraditega Bienertha prijeli za besedo, postal jih je zopet k finančnemu ministru Bilinskemu, kateri jim je moral povedati, da denara v državnih blagajnah še vedno ni dovelj. To je pa Poljake tako razčačilo, da so odpovedali Bienerthovi vladi pokorščino ter ji zagrozili, na ne bodo niti za proračunski provizorij glasovali. Bienerthova vlada prišla je vsled tega v najhujše škripce, ker je izgubila z uporom Poljakov v poslanski zbornici večino. Vsled tega ji ni kazalo nič drugega, nego da je odstopila.

Zdaj se seveda mnogo govorja in piše, kdo bodo Bienerthov naslednik. Nekateri menijo, da bodo sestava novega ministerstva zopet poverjena baronu Bienerthu in da bodo novo ministerstvu slično sedanjemu in da bodo le par sedanjih ministrov, kakor finančni minister Bilinski in pravosodni minister Hohenburger, napravilo pot drugim osebam. Drugi pa hočejo vedeti, da bodo poverjena sestava novega ministerstva baronu Gautschu ali pa grofu Stügkhu. Posebno se nemške stranke z vso go-

rečnostjo potegujejo za Bienertha in kar naravnost priznavajo, da tako naklonjeno ni bilo Nemcem še nobeno ministerstvo, kakor je bilo Bienerthovo, o čemur smo mi Slovani popolnoma uverjeni.

Seveda so to le vse ugibanja in nam ne preostaje drugega, nego počakati najbrž do novega leta, da bodo vedeli, kdo izmed sedanjih političnih prorokov je bolje uganil.

Državni zbor.

V torek je poslanska zbornica končala splošno razpravo o bančnem predlogu, ki je bila potem odkazana dotičnemu odseku.

Nato je zbornica vsprejela nujni predlog poslanca Pacherja v zadevi poštnih oficijantov.

Včeraj je poslanska zbornica v vseh treh čitanjih vsprejela načrt podaljšanja pravizorične reforme poslovnega reda. — Danes zopet seja, pri kateri se bodo med drugim vršile volitve v delegacije.

Seja "Slovenskega kluba".

V torek se je vršila pod predsedstvom dr. Šusteršiča seja "Slovenskega kluba". Najprej je podal načelnik dr. Šusteršič poročilo o svojih razgovorih z baronom Bienerthom in različnimi načelniki strank. Poročilo se je odobrujevalo na znanje, nakar se je vršil kratki posvet glede na sedaj v ospredju stojeca politična vprašanja in so se končno dale predsedstvu primerne instrukcije.

Proračunski provizorij v odseku vsprejet.

V pondeljkovi seji proračunskega odseka je bil vzlic protest zastopnika Italijanov dr. Conci-ja sprejet predlog dr. Redicha, da se zapostavi vprašanje italijanske pravne fakultete in stavi na

teslo za obdelavo kamenja in mero, kladivo se redko piši njih vidi. V zadnjem času se zares mnogo zida. Zidarska podjetja so pa tukaj zelo draga. Umetno torej, da čim več hiš, tim dražja so stanovanja. Ali, komedija pod longem, tukaj računajo po egiptovskih funih, ki je en sam še več kot 25 kromic a. v.! Tudi živila in oblačila niso primeroma nič kaj boljši kup. Pa vseeno nimamo tod takih ceremonij zastran mesa, kakor pri vas doma. Od vseh vetrov je dovažajo, živo in mrtvo, eno ne drugo ni dosti vredno, pa živa duša se ne zgane, da bi se pritožila. Mesarjev je zmeraj več, pa saj jim gre tudi dobro. Ker danes ne prodajo, pa jutri, kar ne morejo v mesnici spraviti v denar, jim pa Arabci po ulicah razprodajo. Arabci imajo preklicano dober želodec, kakor kokoš, ki vse prebavi.

To jesen so nas ob nedeljah zavali člani "Mednarodnega društva uradnikov". Tako se imenuje, v resnici

pa ima člane iz vseh stanov: od uradnika do brvskega pomočnika, od trgovca do fakina, — vsi so zbrani pod njegovo zastavo, ki jo, žal, še nima. Ti ljudje torej so se zbrali in zahtevali zatvoritev trgovin ob nedeljah, seveda ne zato, da bi mogli iti k maši. Trgovci so odgovorili: "Ja, ampak vsi ali pa — nobeden!" Ker so pa med njimi židje, mochedanci in kristjani, je nastala velika zmešjava. Židje, zvesti Abrahamovi potomci, zapirajo navadno ob sobotah, mochedanci deloma ob petkih, deloma ob nedeljah, kristjani pa ne v petek, ne v svetek. Grkom je najtežje ne delati ob nedeljah. Demonstranti so nekaj nedelj zahtevali "počitek" mirnim potom — z razdeljevanjem letakov. Ker pa ni to nič izdal, so začeli z grda. Do dvesto jih je korakalo po mestu piskajoč vsak na svojo piščalko. Pri nekem Grku, ki ga je varovala policija, so se pa spozabili. Zdaj pazdaj so mu razbili kako okno s kamenjem ali s palico. Nekemu

policijskemu častniku so s kamenom celo zbulili fez z glave, nekega Špiceljna so s palico do krvi ranili, in človek bi mislil, da se bodo policaji z golimi sabljami nanje zakadili. Kaj še! Niti zmenili se niso za take malenkosti. To je trajalo več nedelj zaporedoma, in zgodilo se je, da so se demonstrantje poprej naveličali teh špasov, nego trgovci in njihovi potrebitljivi varuh. Zdaj je vse po starem. —

Nedolgo so začeli stavkati železničarji. Zanimivo je, da so stavili med drugimi zahtevami tudi to-le: Naj se črta oni §, po katerem se uslužbence kaznuje z denarno globo, ako tekom službenega dne porabijo čez deset minut za — stranišče. Doživel so — fijasko.

Bolje od železničarjev je šlo te dni stavkujočim črkostavcem. Ker niso časopisi izhajali, je ljudstvo jelo godrnjati zoper urednike in zahtevalo posredovanja. Po tej poti so tudi stavkujoči prišli do delnih uspehov. (Konec prih.)

Pismo iz Aleksandrije.

Aleksandrija, 30. nov. 1910.

Sedaj imamo v Egiptu dejavnov vreme. Tudi vročina je nehalu kuhati, vendar se ne moremo še pritoževati o mrazu. Sicer pa tudi tukaj zmrzuje, a le v tvornicah za led. Zimska sezona pa vseeno zahteva zimsko modo in tako nosijo tudi tukaj že — kožuhe. — Tudi drugače se Aleksandrija "evropeizira". Vedno nasajajo nove ljudske vrte, napravljajo v njih umetne gričke in ribnike in steze — kakor pri vas narava. Po mestu razne stavbe kar iz tal rastejo. To zidajo hiše, palače in hleva, da je veselje! Arabci so spretni zidarji in delajo dober kup. Pri zidanju pa nimajo velikega truda. Kamen apnenec je tako mehak, da ga teško kakor kredo. Razen tega rabijo še sivo in rdečo opeko. Zato pa navadno ne potrebujejo drugega orodja, kakor žlico za "malto", nekako

dnevni red kakor prvo točko predloga o proračunskem provizoriju. Dr. Steinwender je — kakor referent — predlagal, naj se dovoli trimesečni proračunski provizorij. — Nato je proračunski odsek z 29 proti 11 glasovom odklonil šestmesečni provizorij in vsprejel samo trimesečni provizorij.

Jugoslovanski visokošolski odsek.

Jugoslovanski visokošolski odsek je izjavil na svoji torkovi seji, da so dogovori z odstopivšo vlado o formelnem postopanju glede predloge italijanske pravoslovne fakultete izgubile veljavo, ker je odpadel en kompacient. Odsek je pa vendar sklenil, da ne bo delal težav, ako se ta predmet odgodi, in da pride mesto istega na dnevni red proračunski provizorij.

Vojške konference.

Včeraj so se sešle letosnje vojaške konference pod predsedstvom cesarja Nadaljujejo se danes.

Darovi.

Jubilejni darovi za "Slovensko sirotišče".

P. n. gg. I. M. 1 K; veleč. g. Otilij Medveš, kurat v Trenti, v časten spomin preč. g. Andreja Mesar 10 K; g. Ivan Gorjup, predsednik "Pekovskega konzorcija" o priliki občnega zborna 2 K; o isti priliki je še nabral g. Frančišek Trnovec v veseli družbi v gostilni g. Antona Fon 3 K; veleč. g. Abram Filip, vikar 2 K; veleč. g. Filip Abram, vikar, nabral ob blagoslov. novega vikarišča med starešinствom v Pliskovici 8 K; veleč. g. Friderik Lenardič, vikar 5 K; Alojzij Lukežič, cerkovnik Renče 50 v.; Nekdo iz Podgore 1 K; Neža Bric, kuharica v Gorici 1 K; Tomaž Kodelja, Lestivnica 20 v.; Anton Gerbec v Gorici 40 vin.; Alojzij Korte, dimnikar v Gorici 80 vin.; Josip Lozer, Vrtovin 10 vin.; Josip Lukežič, zidar Renče 131 — 1 K; Anton Brezavšček iz Kala 20 vin.; Anton Kristančič, Šmartno 43, 50 vin.; Marija Perniš v Gorici 20 vin.; Albert Tušar, trgovec v Gorici 1 K; Ante Kokalj, v Gorici 20 vin.; v nabiralnikih v gostilni gospe Jožefine Fon, pri mitnici 1 K 60; v tobakarni g. Petra Krebelj 60 v., o priliki 50-letnega službovanja kot dušni pastir v Š. Mavru preč. g. Jos. Mašera, vikar istotam 30 K (ravno toliko za "Šol. Dom" in 10 K za božičnico "Šol. Doma").

Bog poplačaj stotero! Vse v boljšo bodočnost slovenskega naroda pod slavno vladu Njega Veličanstva cesarja Franca Jožefa I!

Za "Alojzijevišče":

Veleč. g. Otilij Medveš, kurat v Trenti, v časten spomin preč. g. Andreja Mesar, 10 K, o priliki 50-letnega službovanja kot dušni pastir v Š. Mavru preč. g. Jožef Mašera, vikar istotam 30 K, Valentin Pipan, župnik v Renčah 10 K, Karol Čigon, vikar (13 tč. krat) 26 K, Ignacij Leban, župnik v Batujah odbil pri računu vina 10 K 27 v., dr. Fran Žigon, prof. teologije 20 K, Anton Bratina, vikar 12 K 18 v., bogoslovec Franc Žužek (za svoj imendant) 2 K, Zolja, trgovec za "Miklavžovo" 5 K.

Vsem dobrotnikom prisrčna hvala in Bog plati!

Za "Šolski Dom"

Alojzij Lukežič, cerkovnik Renče 45, 50 v.

Domače in razne vesti.

Žalostna vest. Iz Celovca se nam poroča: Dne 1. decembra okoli 7. ure zvečer zadela je preč. g. Hilarija Vuka, bivšega župnika na Lokvah, v Breginju, na Ravnih pri Cerknem, v Šmartnem pri Celovcu kap na lev strani. Noga in

roka sta popolnoma neporabni. Iz zavoda v Šmartnem se preseli v deželno bolnišnico zavoljo zdravniške pomoči.

Bolnika priporočamo sobratom in vsem v srčno molitev.

Odložil je deželnozborski mandat višji komisar na tuk. okr. glavarstvu g. Gasser, ki je namenjen za voditelja novega okrajnega glavarstva v Tržiču, koje prične uradovati s 1. januarjem 1911.

"SOČI" PO ZOBEDI — Poročali smo, da je državni poslanec Fon interpeljal vlado v zadevi brezobrestnih posojil. Sedaj moremo z veseljem objaviti, da je vlada nakazala v to svrhu razun 10,000 K še 50.000 K.

Lep liberalni župan. — O gojaskevem liberalnem županu Francetu Lozerju nam je danes poročati lepe reči. Bilo je namreč dne 25. januvarja t. l. v Črničah. Plesali so ta dan "Pri Slamiču". K plesu je prišlo več gojaških fantalnov, večinoma mladoletnih. Ž njimi v družbi je prišel tudi gojaški župan France Lozer, star 32 let, oženjen. Ne boli len je tudi on začel plesati. Poprosil je eno dekle, da bi šla ž njim plesati. Dekle pa mu je ples odreklo. A poročeni župan Lozer je le silil dekle in je vlekel za roko na ples. V tem pa pristopi mladenič Bavčar iz Črnič ter reklo gojaškemu županu Lozerju, da vendar se ne spodobi, da bi on, župan, mož z družino in z ženo plesal z dekletom. Te besede pa so plesažljnega liberalnega župana Lozerja hudo razgrele in zažugal je Bavčarju. Kmalu nato so se gojaški mladeniči z županom podali v Slamičovo gostilniško sobo, kjer se je kmalu začel prepri med črniško in gojaško mladino, v kateri prepri se je umešal tudi gojaški župan Lozer. Iz prepira je nastal pretep. V pretepu pa je nek Rebek, župana Lozerja prijatelj udaril uže imenovanega mladeniča Bavčarja s steklenico po glavi, vsled česar se je Bavčar zgrudil na tla. **V tem pa se je župan Lozer z nožem zagnal proti na tleh ležečemu mladeniču Bavčarju in mu ga zasadil v levo stegno,** to pa zaradi tega, ker mu je reklo na plesu uže zgoraj imenovane besede. — Ranjenca so obvezali in prenesli na dom.

Vsled tega zločina je moral stati gojaški župan Lozer v sredo pred gorisko okrožno sodnijo, **katera ga je ob sodila na tri meseca ječe in v povrnil te stroškov,** katerih je blizu 1000 K. Zabilježeno bodi, da je mladenič Bavčar županu Lozerju ta čin odpustil, sicer bi župan Lozer moral več časa premisljevati na samem, kedaj je hotel v Črničah plesati.

Zupanov prijatelj Rebek, ki je Bavčarja udaril s steklenico po glavi, je dobil vsled tega čina 4 tedne ječe.

Res lepe reči! So lahko ponosni liberalci na take pristaše! Mi jim moramo le čestitati! Naše ljudstvo pa naj sprevidi, cesar je zmožen liberalni župan!

Da se regulacija Soče v gorenjem delu še ni začela, tega so krivi seveda naši poslanci. Tako je zapela sopotna "Soča". Krivi so tega pa zato, ker ne zboruje deželni zbor! Ta pa je lepa! Mari so naši poslanci krivi, da je vlada tako neprevidno zaključila deželni zbor! Saj so vendar liberalci pripravili vlado, da je onemogočila zasedanje deželnega zборa! Če deželni zbor ne zboruje, so krivi liberalci, in če se regulacija Soče še ni začela, so tudi krivi liberalci, ker so pripravili vlado do tega, da je zaključila deželni zbor! Vsled tega se zavlačuje tudi tako potrebna regulacija Soče! —

Stari bankovec po 20 K rdeče barve se zamenjujejo samo še pri državni avstro-ogrski banki na Dunaju in pri nje podružnicah v Trstu, Ljubljani in drugih večih mestih. Zatorej, kdor hrani še kak tak bankovec, naj ga

nemudoma da izmenjati pri podružnici avstro-ogrsko banke v Trstu. V neki občini na Tolminskem se je našlo te dni za 1200 K takih bankovcev, ki so se vsi zamenjali.

Naše ceste v državnem proračunu za 1. 1911.

Za cesto Medjavas-Sv. Ivan v devinski občini . . . K 1.000— „ cesto Ročnje Srednje . . . 4.200— „ pot v Naklem . . . 2.000— „ okr. cesto Dutovlje . . . 2.500— „ cesto Idrsko-Livek . . . 1.600— „ ceste na Krasu . . . 19.700— „ ceste na Kobariškem . . . 6.000— „ cesto Dol Otlica . . . 4.000— „ „ Grgar-Ravnica . . . 10.000— „ „ Krnica Šempas . . . 18.750— „ Dobrovo-Vipolže-Št. Ferjan . . . 20.000— „ cesto Grgar Bate Banj-šice-Kal . . . 25.000— „ cesto Trnovo-Srpenica . . . 20.000— „ cestno mrežo med Sočo in Idrijo . . . 130.000— Skupaj K 264.750—

150.000 K za novo nemško šolo v Trstu. V državnem proračunu za leto 1911 se nahaja tudi svota 150.000 kron za novo šolsko poslopje kot prvi obrok za nemško šolo v Trstu. Tako je skrbila vlada za nemške šole v Trstu! A za slovenske!

Izdelenje sodavcev je, kakor nazuanja državni zakonik, postala koncesijonirana obrt.

Rop 28.000 kron. V Rojanu so kakor znano, za cerkvijo utaborjeni cigani v precej velikem številu. V nedeljo zvečer ob 6 in pol, ko je bila večina moških ciganov odsotna in so se nahajale v taboru le ženske in otroci, je prišla v tabor petorica ciganov iz iste bande in so z revolverjem v roki veleli, naj se odpre železna blagajna, kjer se hrani denar. Ker ženske niso hotele ubogati, so roparji z železnim drogom ulomili blagajno in vzeli iz nje 28.000 kron, med temi 100 komadov po 100 kron v zlatu in 100 komadov po 100 frankov v zlatu. Nato so se roparji oddaljili. Dve uri kasneje so bili aretrirani trije od njih, ostalih še niso ulovili. Policia pa stika pridno po njih. Pri aretriranih niso našli nič denarja.

Vsled prevrnjene svetlike se je 35 glav živine zadušilo. — Iz Beljaka poročajo: V noči na soboto je v hlevu posestnika in gostilničarja Cegnarja v Moljčah pri Beljaku poginila vsa živila. Hlapec je namreč pustil v hlevu pri svoji postelji goreti svetilko. Konj, ki je stal poleg postelje hlapčeve, je svetilko prevrnil. Ker je bila v hlevu velika sopara, se sicer ni vnel hlev, pač pa se je vsa živila zadušila. Posestnik ima 6000 K škode, ker mu je poginilo 13 glav goveje živine, 2 konja, 11 prasičev in 9 ovac.

Razsodba v veleizdajniškem procesu. — V soboto je končala kazenska razprava proti 13 Tržačanom, otoženim radi veleizdajstva oziroma razčlenjenja Veličanstva. Porotniki so enoglasno zanikali glavno vprašanje glaseče se na veleizdajstvo in tudi z 10 proti 2 glasoma zanikali eventualno vprašanje, glaseče se na zločin motenja javnega miru in reda. Zanikali so tudi enoglasno drugo eventualno vprašanje glede obtoženca Deperis, pritrdirili so pa glede istega z 10 proti 2 glasoma vprašanju, glaseče se na razčlenjenje Veličanstva. Na podlagi tega pravoreka je sodni dvor obsodil Deperisa na 2 meseca težke ječe z enim trdim ležiščem, vse druge pa oprostil. Obtoženec Deperis je izjavil, da nastopi takoj kazen.

Razsodba v dunajskem procesu radi špionaze. — Po 8-dnevni razpravi je končala v soboto obravnava proti Tridentincu Colpi, ki je bil obtožen radi vohunstva, razčlenjenja Veličanstva, prestopka orožnega patentu in oskrnutanja

državnih emblemov. Colpi je bil obtožen na 4 leta ječe, soobtoženec Dante na 10 mesecev in Tomasini na 8 mesecev težke ječe. Gleda Colpija je sodni dvor odredil najvišo kazen, ker je bil isti pred nekoliko meseci radi tatvine na škodo tridentinske banke obsojen na 6 let ječe.

Nova odredba sv. Očeta. Te dne izide nov motu proprio sv. Očeta, glasom katerega bodo kanoniki smejeti prejemati dohodke svojega kanonikata le tedaj, ako kanonikat v resnici tudi opravlja.

Listnica uprave. — G. Frančišek Mermolja, Selo 57, p. Črniče: "Primorski List" plačan do konca tega leta! Hvala!

Listnica uredništva. Raznimi gg. dopisnikom: Prihodnjic.

Mestne novice.

m Veselca "Slovenskega sirotišča", ki obeta biti letos nekaj posebnega, bina praznik sv. Štefana.

m "Slovensko bralno in podporno društvo" v Gorici se udeleži se svojim pevskim zborom božične veselice "Slovenskega sirotišča". Tako je sklenil odbor, kar pozdravljamo z veseljem. Srčna hvala!

m V obrambo naših poštenih in pridnih služkinj v Gorici. — Nad vse veselo vest smo bilježili pred časom, da se je posrečilo slovenskemu ženskemu društvu "Skalnica" v Gorici k upiti včjo hišo, ki bo nekak "Dekliški Dom". Kdo bi ne bil tega vesel! Vsak iskren goriški Slovenec, vsak ljubitelj pridnih in poštenih slovenskih služkinj.

Le nekdo ni tega vesel, le nekdo je s svojo umazano roko segel v blato in ga skušal vreči v novi dekliški dom in naše poštenje slovenske služkinje, ki so združene v društvu "Skalnica". In ta je goriška "Soča". Kakor divji bivol se je zaletela v nakupki, ki je prešla iz laških v slovenske roke, v kateri se bodo zbirale služkinje. Nevoščljivci pri "Soči", ki ne morejo tudi ob takih velehumanitarnih napravah, kakor ški goriški Slovenci krvavo potrebujemo, ako hočemo kljubati laškemu meščanskemu nasilju, so se tako daleč spozabili da sramotijo naše slovenske služkinje in pravijo, da so slabe delavke. Še noben slovenski lisi si ni upal kaj takega trditi, niti laški ne.

Naj spričuje dejstvo, da se celo Lahi in Nemci v Gorici kažejo in sicer ravno za one slovenske služkinje, ki so vpljane v društvu "Skalnica". To najbolj bije po zobe "Soča" in liberalne obrekovale pridnih in poštenih slovenskih služkinj. Pfui, sramotilci slovenskega revnega, a poštenega ženstva, ki se z zvesto službo in s trdim delom boriti za skorjico kruha.

A sramotilcu slovenskih služkinj ni bilo dovolj, da jim je očital, da se slabe delavke, slabe služkinje marveč je šel še dalje v svoji slepstrasti in sovraštvu. Hujška namreč slovenske gospodinje, naj ne sprejemajo v službo slovenskih služkinj, ki so v kakem krščanskem društvu!

Vsled te propalega človeka vredne umazane hujškarije vprašamo po štene goriške Slovence: Ali odobrejete pekenske izbruhe s ovrtstva in maščevanja proti njo? Šim poštenim in pridnim slovenskim služkinjam od strani "Soče"? Vi sami imate v službah dekleta, ki so članice "Skalnice", katerih je do 500, in sami sodite ali so vaše slovenske revne

(Dalje v prilogi)

Priloga „Primorskemu Lislu“ št. 50. z dne 15. decembra 1910.

služkinje vredne takega zaničevanja!

Pereant sramotilci revnih slovenskih služkinj!

m **Tat v rokavicah.** V soboto je aretrirala policija v prodajalni zlatarja Donati na Travniku nekega mladega elegantno oblečenega človeka, ko je ponujal Donati ju zlato verižico v nakup. Omenjeni človek je namreč prišel omenjenega dne v prodajalno zlatarja Gasparinija v Raštelj-u; obnašal se je, kar da bi hotel kaj kupiti, a mesto tega odnesel je Gaspariniju ovitek zlatih verižic. Na policiji se je dognalo, da je ta klativitez z rumenimi rokovicami na rokah 25-letni Alfred Buschmann iz Berolina in po poklicu natakar.

m **Tatovi na delu.** V pondeljek zjutraj so neznani tatovi vdrli v prodajalno usnja, v ozki ulici ki je last trgovca z usnjem Bensa, ter odnesli 14 krov v denarju. Zdi se, da so bili pri tem delu moteni, ker so pustili usnje pri miru in tudi drugega denarja, ki se je tam nahajal, se niso dotaknili.

V ulici Soškega mosta so pa poskusili okrasti trgovino g. Cabas ter Katarine Fiegl.

Tudi v Podturnu so poskusili tatoi svojo srečo in sicer v trgovini Bizjak.

V torek zjutraj so tatoi iz stovanja g. Simpa v ul. Alvarec odnesli več zlatih predmetov ter hranilno knjižico, v kateri je bilo 20 K v papirju.

m **Semenjski sleparji v Gorici.** Iz Ozeljana je prišel v Gorico Anton Konjič z namenom, da kupi kravo. Ko se je po živinskem trgu ogledaval živino, ga nek neznan človek vpraša, kaj misli kupiti. Konjič mu seveda pove, da namerava kupiti kravo. Neznanec mu potem pove, da ima nekje kravo, ki jo je hotel pragnati na trg, da mu je med potjo opešala ter da jo poceni proda. Konjič mu je verjel ter šel z njim poti, ki vodi v Panovec.

Ko sta bila bolj na samem, jim pride ves prestrašen in zbgan neki človek nasproti, ter pove, da je zgubil denarno listnico z mnogo denarjem. Zahteval je, naj mu pokaže Konjič in prvi neznanec listnici. Anton Konjič mu je dal v roke, ali oni mu jo je vrnili, češ, da ni njegova. Potem je tudi Konjičev spremjevalec podal onemu listnico. Ko jo je ta imel v rokah, reče: „Ta je moja!“, udari Konjičevega spremjevalca z njo po licu ter zbeži. Za njim je zbežal tudi Konjičev spremjevalec.

Konjič ni ta dan kupil krave in še le drugi dan je videl doma, da nima v listnici nič denarja. Potem se je zavedel, da je neznanec pri pregledovanju listnice vzel iz nje denar. Oba neznanca sta bila seveda dva semenjska sleparja in med seboj dogovorjena.

Da se je ta zločin moral zgoditi pri nas, se nam čudno zdi, ker smo že večkrat navedli skoro popolnoma enake slučaje o semenjskih sleparjih ter svatili naše ljudstvo pred njimi.

m **Ob tramvaj je trčel** v torek zjutraj poštni voz, ko je hotel iz Semeniške ulice zaviti v Gosposko ulico. Razbile so se pri tem nekatere šipe tramvaja ter konj, ki je bil pred poštnim vozom vprežen, se je nekoliko poškodoval.

m **Dežnik** je nekdo pozabil v trgovini g. Jakoba Šuligoja, urarja v Gosposki ulici 25. Lastnik naj se oglasi v imenovani trgovini, kjer ga dobi.

staši S. L. S. Ne vemo, kaj je narekovalo dopisniku tak dopis. Mogoče to, da bi odvrnil krivdo od svojih pristašev. Stvar je bila namreč ta, kakor nam iz Oseka poročajo: Minulo nedeljo zvečer se je vračalo več članov oseškega „Orla“ iz Črnič, kjer so imeli sestanek. V Oseku so jih liberalni „Sokoli“ napadli s kamenjem, par naših ranili, vzeli trobentaču „Orlov“ trobento in ustnik, delili po hrbitih „Orlov“ klofute in bunke, tako, da je tekla kril. Seveda so se „Orli“ branili, a ne s kamenjem. Ako je bil kateri „Sokol“ ranjen s kamenjem, so ga ranili liberalci, ker oni so metali kamenje. Za napad so bili gotovo dogovorjeni, sicer bi se ne vse tako po komandi izvršilo. To je resnica.

„Soča“ pa piše, da so „Orli“ vzeli „Sokolu“ trobentaču rog, ustnik in trak in le s težavo da se je posrečilo trobentaču rešiti rog iz rok čukov. Ravno narobe je res! Saj „Sokoli“ niso imeli trobentača in trobente s seboj! Tudi kamenjali niso „Orli“, ampak „Sokoli“, kar se bo uže dognalo. „Soča“ je bila tako umazana, da se ji v Oseku vse smeje, celo liberalci! Hudobija se sama kaznuje!

g **„Soča“ se je sama postavila na laž.** — Kako je „Soča“ lagala o oseškem napadu na „Orla“, naj spričuje popravek, katerega je morala priobčiti in ki v lepi luč osvitišuje liberalno lažnjivost. Popravek se glasi:

Iz Oseka. — Slavno uredništvo lista „Soča“. Na podlagi § 19. tisk. zak. zahtevamo, da priobčite na istem mestu in z istimi črkami slediči popravek na dopis: Osek 3. XII. 10. priobčenem v „Soči“ z dne 6. dec. 10. št. 139. I. Ni res, da so „Oseški čuki prirujovali v vas in brez vzroka napadli naše Sokole“; res pa je, da so se naši Orli mirno vrnili domov in da so bili od Sokolov brez vzroka napadeni. 2. Ni res, da so „začeli metati kot pest debelo kamenje proti njim in pri tem priletel“, kg težek kamen v hrbet vremenu našemu somišljenniku Mirkotu Cigoju“; res pa je, da so bili s kamenjem zadeti naši Orli in sicer Anton Košuta, Ciril Remec in Alojzij Batič. 3. Ni res, da sta bila do „krvi ranjena na roki in na glavi s kamenjem brata Leopold in Ivan Toplikar“; res pa je, da je Leopold Toplikar udaril do krvi naša somišljanka Franceta Rožič in Vincanca Gleščič. 4. Ni res, da so „našemu trobentaču, ki se je hotel mirnim potom vrniti domu, iztrgali trobento iz rok, ukrali ustnik in trak“; res pa je, da je Ivan Toplikar iztrgal Orlovskega trobentača Alojziju Batiču trobento iz rok in mu vzel ustnik. 5. Ni res, da so na to „Čuki žvižgajoč in rujovec skozi vas prodajali svojo klerikalno oliko“; res pa je, da so Orli mirno odšli v svoje društvene prostore med tem ko so nasprotniki po vasi žvižgali in kričali. Za odbor K. S. Z. društva v Oseku, dne 8. decembra 1910. Fr. Franko tajnik, Vinko Kožuh predsednik.

Tako! Zdaj je „Soča“ menda zadowoljna, ko je morala pogolniti tako debelo in grenko klobaso. Dobro je teknila. Nauk, da bo drugič še bolj lagala!

g **Iz Št. Mavra.** — (Redek jubilej.) — Redek, zelo redek je jubilej, kakoršnega je praznoval dne 7. t. m. preč. g. vikar in zlatomašnik Josip Mašera v Št. Mavru. Ta dan minulo je dolgih petdeset let, odkar je prišel g. jubilant kot dušni pastir v prijazni Št. Mavru. Petdeset let — zares dolga doba v človeškem življenju. Ta dolga doba je bila prečastitemu času dela in neumornega truda v blagor podrejenih mu vernikov. Njegov neumorni trud onesel je mnogoteri lep in dober sad. Lj. jubilant bil je in je še vedno vsestransko delaven ne le na polju svojega vzvilenega poklica, temveč tudi na ledini šolski, narodni in kmetijski, kjer je deloval od svojega prihoda nepretrgoma do danes, ko mu je dodelil Vsemogočni redko milost, da v krogu svojih vernikov čil in zdrav na duši in telesu praznuje ta zares — redek jubilej.

Naša občina šela si je v dolžnost, da jubilej ljubljenega in spoštanega zlatomašnika primerno praznuje. Omenjena dne šla je deputacija sestavljena iz občinskih zastopnikov, zastopnikov krajnega šolskega sveta ter ključarstva, do g. jubilanta, da mu čestita. V imenu občine je govoril g. podžupan Ivan Fonzari, v imenu krajnega šolskega sveta je čestital tukajšnji g. voditelj šole Mavricij Benič, v imenu ključarstva pa g. Josip Doljak. G. vikar se je v daljšem govoru vidno ginjen zahvalil za izkazano mu čast. V tem so začeli zvonovi slovesno pritrkovati, kresovi goreti, rakete žvižgati in topiči pokati ter s tem naznanjati Gorici, njeni bližnji in daljni okolici, da slavi v Št. Mavru jubilej mož, čigar markantna postava je poznana v celej deželi.

Naslednjega dne daroval je g. jubilant slovesno sv. mašo s Te Deum ter imel na polnoštevilno zbrane verne primeren govor. Omenil nam je, da je tega dne čestitala tudi deputacija iz sosednjega Solkana.

Preč. gosp. vikar je bil pri nas 40 let pomožni učitelj, nad 20 let zastopnik Krasa in vipavske doline v c. kr. kmet. družbi, nad 12 let podgorski starešina, večletni odbornik političnega društva „Sloga“, devetkrat predsednik volilne komisije za deželno- in državnozborske volitve v Gorici. Duhovniško službo opravlja 57 let. 4 leta je bil za kaplana in za učitelja v Štanju in 3 leta za prvega kaplana in šol. nadzornika v Bovcu.

Vzornemu duhovniku, vrlemu rodujbu, neumornemu učitelju ter priatelju omike in napredka želimo iz srca, naj bi mu Vsemogočni podelil milost, da bi še mnogo, mnogo let deloval med nami v prid naše duhovnije!

Občinarji.

g **V Šempasu** se je ustanovilo „katoliško slovensko izobraževalno društvo“. Pravila so oblastveno že potrjena. Dne 11. decembra je imelo društvo občni zbor. Pri tej priliki je imel nagovor na zbrane može in mladenče g. V. Remec, ki je pojasnil pomen društva v verskem, gospodarskem in gnotnem oziru ter zahteval odločnost, ki edino daje društvu trdno podlogo in sigurnost. Za lep poduk in bodrilo je govornik žel zasluzeno pohvalo. Nato se je izvršila volitev odbora in odbor je v poznejši prvi seji si izvolil za predsednika mladega posestnika g. Ivana Klanščeka.

g **V Ozeljanu** je umrl dne 10. decembra v možki dobi 53 let Janez Rijavec, gospodar daleč znanega posestva „Bogarinov“. Imel je časten pogreb. Domači pevci so mu zapeli žalno slovo. Ugledni družini naše sožalje, blagemu pokojniku pa naj sveti večna luč.

g **Razklan nos.** 13. dec. so iz Šempasa v goriško bolnišnico usmiljenih bratov prepeljali nekega Merviča z preklanim nosom. Uzrok: domač prepir ob mrtvaškem odru matere.

g **Deževje.** Dasi nimamo na Šempaskem močnih nalivov, so vendar po neprostenem deževju narasli hodourniki da je bilo ves pret. teden Šempasko polje pod vodo.

g **Rupa.** — Kršč. soc. iz društva „Danica Rupa-Peč“ bode imelo dne 18. t. m. občni zbor v prostorih gospoda Josipa Jakil. K obilni vdeležbi uljudno vabi — odbor.

Iz folminskega okraja.

t **Pri Sv. Luciji** se obhaja godfarne patrone Sv. Lucije. 13. dec. vsako leto ob veliki vdeležbi ljudstva iz bližnjih in daljnih krajev. Letos je bila vdeležba pa še posebno velika. Romarske čete so oblegale izpovednice (5) celo prejšnje popoldne in na praznik od 5. do 10. zjutraj. Posebno veliko moških, gotovo ne manj kot ženskih je prejelo sv. zakramente. Božjo službo je poveličevalo lepo petje na koru. Vsa

čast organistu Franču Kovačiču ter pevcom in pevkam! Pridigal je pa velečurk Lomski, bivši Svetolucijski kaplan, dnevni in času jako primerno. Nabito polna cerkev ga je napeto poslušala. Čast in zahvala mu!

t **Iz baške doline.** Na Grahovem imamo prav pridnega liberalnega občinskega slugo, ki se hudo zanima za občinske volitve in agitira za liberalce. Povedano naj mu bode, da mi plačujemo občinskega slugo za to, da opravlja izročene mu posle, ne pa za agitiranje za liberalce. Ker sam ne plačuje nobenega davka, se sploh nima vtikati v obč. volitve in delati zdražbe v občini.

Občinarji.

Iz bovškega okraja.

b **Log pod Mangartom.** — Odkar imamo sedanega g. učitelja, so naši otroci kot prerojeni. Z veseljem obiskujejo šolo. G. učitelja ljupijo, ker je z njimi ljubezniv in ker vestno skrbi za njih vzgojo. Nadzoruje jih ne-le samo v šoli, marveč tudi v cerkvi in se sploh povsod zanima za njih vedenje. Letos nam prirede naši otroci pod vodstvom g. učitelja božičnico, kar bo za nas nekaj novega.

Sploh uživa g. učitelj pri nas vsestransko spoštovanje. Vsled tega nam je bilo jako žal, ko smo čuli, da nas namerava zapustiti.

Iz komenskega okraja.

km **Štanjel.** V pondeljek ponoči je plat zvona naznanjalo, da gori. Prestrašeni so naši ljudje hitri iz hiš ter na pomoč. Gorenje je namreč senik mizarskega mojstra Frančiška Gulič. Ogenj je prvi zapazil Anton Švagelj, ki je zbudil orožniškega postajevodja ter potem šel budit ljudi s tem, da je zvonil.

Orožniški postajevod je najprvo zbudil Guliča, ki niti slutil ni o nesreči, ki se mu je pripetila. Potem je orožnik vodil gasilno delo. Žival, ki je bila v hlevu, so rešili. Ogenj pa so omejili s pomočjo brizgalnice, ki jo je dal na razpolago železniški postajevod, g. adjunkt Hail. Senik in hlev je popolnoma pogorel. — Mnogo sena je postalo žrtev ognja. Škode je okoli 1500 K. Gulič je bil zavarovan.

km **V Šempolaju** se je sprl z materjo nek Jožef Gabron. V svoji razburjenosti je hotel ohladiti svojo vročo glavo ter skočil v vodnjak. Komaj pa je čutil mrzlo vodo, se je skesa ter začel kričati na pomoč. Neki sodje so ga tudi potegnili iz vode.

Iz sežanskega okraja.

s **Veselica v Tomaju.** V znanem šolskem zavodu „Elizabetišče“ v Tomaju, katerega vodijo šolske sestre, bo 26. in 27. t. m. ter 1. januarja 1911 lepa šolska veselica, katere vsopered priobčimo pravočasno. Veselice v tem vzornem šolskem zavodu so vsakokrat kar najbolje obiskovane. Enako se pričakuje tudi za božične praznike.

s **Z gorenjega Krasa.** Dovolite, g. urednik, da spregovorim o naših razmerah.

Po cevi naši lepi Goriški se organizujejo pristaši S. L. S., a žalibog samo naš gorenji Kras spi. A ne mislite, da tukaj na naših trdih tleh žadvladuje liberalni duh. Naša tla so ugodna za uspešno delovanje naših mož, ako bi jih imeli. A ravno teh nam manjka. Manjka nam organizatorja za sežanski sodni okraj, ki bi organiziral nemaloštevilne pristaše S. L. S.

Nekaka organizacija se je ustavila pred letom v občini Dutovlje. Ustanovilo se je namreč „Gospodarsko

Iz goriške okolice.

g **Liberalci ne poročajo svojim listom resnice,** zato pa jih spravljajo v največje blamaže. Tako se je zgodilo tudi „Soči“. Liberalni prefrianci je vzel pero v roko ter napisal za torkovo „Sočo“ dopis iz Oseka, ki je popolnoma resničen, ako se postavi, kjer je tiskano „Sokoli“ ali liberalci — „Orli“ ali pri-

društvo". A temu društvu ne smemo preveč zaupati, ako hočemo biti dobri strankini pristaši.

To društvo si je delo čudno kinko na obraz. Pod to kinko hoče delovati nekako nad strankami. A mi društvu ne zaupamo, ker v odboru gospodarijo izključno pristni liberalci razun enega, s katerim mislijo dobiti vpliv pri naših pristaših. A tudi ta naš čaka prilike, da se tega liberalnega objema otrese.

Zalogo ima društvo pri najhujšem kraškem liberalnem zdražbarju. S tem si daje društvo spričevalo, na kakšni podlagi deluje.

Iz teh podatkov je razvidno, da smo potrebni samostojne organizacije za sodni okraj Sežana in da se otresemo liberalnega upliva. Torej organizujmo se politično in gospodarsko, če nočemo zagaziti v liberalne nastavljene nam mreže.

Pri vseh vremenskih katastrofah je letošnja letina še precej dobra. Sena obilo, in tudi jesenski pridelki, ki so dobro obrodili, posebno ajda in turšica. Le terana imamo malo. Cena pa mu je visoka in sicer od 76 do 84 K hekt. Dež nam nadleguje pri jesenskem oranju in tudi živila mora ležati na trdih tleh, namesto da bi imela dobro nasteljeno, ker stelje ne moremo sušiti.

Iz korminskega okraja.

Kr Iz biljanske duhovnije. — Po dolgem času se oglašamo, ker smo prisiljeni. Leži nam na srcu med drugim posebno naš vrlji „Sokol“. V naše kraje je zanesel te gnijile sokolske ideje „pašretar“ iz Kojskega. Ubogo revše je mislilo, da se bodo naši fantje kar trgali zanje. Sicer je našel že „komajone“ sebi vredne.

Le 13 fantov se je posrečilo agitatorjem za „Sokole“ spraviti skupaj iz vseh zapadnih Brd. In še ti so se pozneje cepili v dve strančici.

Telovadbo je učil „Sokole“ v začetku nek Medanec. Sicer bi ta „škrice“ najbolje storil, če bi tudi med tem časom prodajal klobase oziroma „pršut“ v Trstu.

Klub vsemu povdarjanju od strani liberalnih „globokovernih“ voditeljev, nekega c. kr. uslužbenca poštarja in nekega učitelja, češ, da morajo fantje kot „Sokoli“ še večkrat zahajati k sv. maši, so uže prvič, ko so bili v uniformi, pokazali, da jim ni dosti mari za cerkev, kajti tretjina „Sokolov“ ni bila isto nedeljo pri maši.

O priliku sokolskega plesa v Kojskem so pokazali nekateri „Sokoli“, da so zreli tudi za pretepaško društvo. Le z velikim trudom se je „brihtnemu“ načelniku posrečilo sklicati fante v kup za shod. Na poti nazaj so se med seboj sprli in celo streljati. Pravijo, da se je slišalo celo streljati. Pri tem se je baje posebno odlikoval nek c. kr. Res častno! Ta človek širi v naši občini gnijilo sokolsko idejo vsled katere liberalna mladina podivja tako, da človek ne bo varen pred njo še pri belem dnevu. Slišali smo, da se v poštnem uradu podučuje petje. Ali je res? Bi radi vedeli, da bi potem vprašali poštno ravnateljstvo v Trstu, ali je dalo za to potrebnno dovoljenje. Še nekaj! Kako je to, da pride z 25. oktobrom datirano pismo oziroma razglednica 4. novembra iz go-

riške okolice v Biljano, ne da bi potovala po širnem svetu? Ali je to tudi slučaj, da se ravno pisma, ki so naslovljena na naše društvo, poizgubljajo. Tekom 2 mesecev imamo že dva slučaja: Opozarjam slavno c. kr. poštno ravnateljstvo v Trstu, naj obrne malo več pozornosti na našo pošto.

Kakšne vzorne mladeniče so nam tukaj Štirih mesecev vzgojili pri „Sokolu“, evo par vzgledov! Lahko vse sodnijsko dokažemo. Dne 16. oktobra je bil ples na Dobrovem. Prišla sta dva fanta iz Števerjana in eden iz Kojskega kakor po navadi učit fante telovadbe v Medano. Ker se pa niso upali isti dan iti domov radi žuganja od strani „Sokola“, so prenočili v krčmi. Drugi dan okoli 9. ure zjutraj so se vračali skozi Šmartno domov, nič hudega sluteč. Pod Šmartnom jim pridejo nasproti Štirjeliberalc, ki so jih čakali in so jih kar meni nič tebi nič z noži in kljukci napadli. Res pristno liberalno! Če ni to lo povska, ne vemo kaj bi bilo.

Ta dogodek so pustili naši fantje v nemar, ker niso bili slučajno hudo poškodovani. A kaj so storili oni zahrbni napadalci! Da bi krivdo odvrnili od sebe, so stvar prvi naznani orožništvu, češ, da so bili oni od Števerjancev napadeni. Ali ni to nesramno? Sicer pa naši fantje zmanj pričakujejo uže dolgo od „Soče“ obljudljeno tožbo in obtožnico zaradi tega napada.

Ravno istega dne okoli 3. ure popoldne je hotel nek mlečozobi liberalni frkaln s pipcem česnit po glavi hčer krčmarja Št. in to prav iz ničevega vzroka. Pri tem je ta šmrkavi junak takoj preklinjal Boga, Marijo in vse, kar je svetega, da bi že radi tega zaslужil več dni zapora. Pravijo, da je vse to videl naš župan, ne da bi kaj k temu rekel.

Nam se zdi, da bi moral župan ob takih prilikah pokazati lep vzgled in posvariti razsajajoče in preklinjavce.

(Dalje pride.)

Drobfinice.

Štirje delavci zgoreli v raztopljenem jeklu. V Bochumu so vlivali delavci jeklena kolesa. Prekucnila se je po nesreči posoda, v kateri je bilo 13 tisoč kilogramov raztopljenega jekla. Štirje delavci so bili tako nesrečni, da so padli v gorečo reko in so zgoreli.

Štrajk tatov. Iz Varšave poročajo: Na cestnih vogalih so v pred poslednji

noči nabili ondolni tatovi sledoč označilo: „Mi, združeni tatovi varšavski, s tem javno naznanjam, da začnemo stavkat in da se odpovemu svojemu rokodelstvu. Policia se je do zdaj zadovoljevala s polovico našega plena — zdaj pa zahteva 75 odstotkov, tako da nam ostane od vsakega ukradenega rubla samo borih 25 kopejk. Če policia ostane pri svoji zahtevi, tedaj smo prisiljeni, opustiti svoje rokodelstvo, ker ne moremo pod takimi pogoji poštovati živeti“. Policia išče provzročitelje tega špasa, ki jasno obsoja podkupljivost varšavske policije.

Kako visoko so oblaki? Na meteorološkem observatoriju v Washingtonu so raziskovali, kako visoko so oblaki. Storili so na ta način, da so z dveh različnih mest istočasno oblake fotografirali. Našli so, da velik del oblakov pluje v višini 11 km. Najvišji oblaki pa so do 28 km visoko nad zemeljsko površino.

Rojaki! Spominjajte se ob vsaki priliki „Šolskega Doma“

Klobučar M. Horvat
v Gorici
Gosposka ulica štev. 12

ima v svoji zalogi najraznovrstnejše klobuke: mehke, trde in cilindre po najnižjih cenah. V zalogi ima najboljšo kožukovino za ovratnike in notranjo prevleko suškenj itd. — Kožuhovino kupuje po najvišjih dnevnih cenah. Priporoča se p. n. občinstvu v mestu in na deželi zlasti pa preč. duhovščini.

Postrežba strogo poštena.

Loterijske številke.

10. decembra.

Dunaj	9	26	80	77	89
Gradec	14	31	87	21	47

Opozarjam

na novo vrsto valjanih „Pekarjev“, enako doma delanim za juho in prikuho. Vdobivajo se le v rumenih ovojih po $\frac{1}{2}$ kg v najfinješih kakovostih s napisom in sliko:

»Štiri rumenjaki«
»Osem rumenjakov«.

Peter Cotič,
čevljarski mojster, Gorica,
Raštej 32.

Zaloga vsakovrstnih čevljev za odrasle in otroke. Naročila z dežele se po pošti razposiljajo. Cene zmerne. Edino zastopstvo najboljšega čistila za črevlje in usnje.

Oznanilo.

Podpisani pekovski mojster pripomorec slavnemu občinstvu, zlasti cenjenim gostilničarjem svojo **PEKARNO**. Prodajam izvrsten kruh in razno drugo pecivo. Postrežba je točna in poštena, da se ne bojim tekmovalcev.

Valerij Simčič,
pekovski mojster
p. Dobrovo v Brdih.

ZAHVALA.

Za vse pismene in ustne dokaze srčnega sočutja povodom prerane smrti dragega nam sina ozir. brata

IVANA KOREN

izrekamo tem potom najtoplejšo zahvalo tukajšnjim prečastnim duhovščini, gosp. županu, namest. učiteljstvu, sodnis. in davkarskim uradnikom, orožništvu, fin. straži, cerkvenim pevcom za gunjivo petje pred hišo, v cerkvi in na pokopališču; najsrčnejša hvala katol. izobraž. in gasil. društvom ki sta tako v obilnem številu zkazali zadnjo čast, kot svojemu članu; dalje vsem darovateljem krasnih vencev, dekletom, znancem in prijateljem za spremstvo dragega pokojnika.

Kobarid, 10. grudna 1910.

Žalujoči ostali.

Pozor! „**KATOLIŠKO TISKOVNO DRUŠTVO V GORICI**“
je kupilo
PAPIRNO TRGOVINO g. ANE LIKAR
v GORICI, SEMENIŠKA ULICA štev. 10,

ter vabi p. n. čč. duhovščino, p. n. sl. županstvo, učiteljstvo in društva, da si odslej dalje v ti trgovini nabavljajo svoje potrebščine: papir, pisarniške in šolske potrebščine, tiskovine za razne urade, molitvenike, podobice, tudi galanterijske drobnine itd.

Priporočamo torej vsem, da odslej dalje na vso moč to trgovino podpirajo!

MANUFAKTURNA TRGOVINA
TEOD. HRIBAR
PREJ „KROJAŠKA ZADRUGA“
v GORICI.

Edina slovenska kisla voda Tolstovrška slatina

po zdravniških strokovnjakih priznana
med najboljšimi planinskimi kislimi
vodami, je

izborni zdravilo

a katere v grlu, pljučih, želodcu in
revestih, za želodčni krč, zaprtje, bolezni
ledvicah in mehurju ter pospešuje tek
in prebavo. Tolstovrška slatina ni le iz-
orno zdravilna, temveč tudi osvežujoča

namizna kisla voda.

Odlikovana je bila na mednarodni raz-
stavi v Inomostu 1896 in na higijenični
razstavi na Dunaju 1899.

Naroča se pri **oskrbištvu Tolstovrške**
slatine, pošta **Guštanj** (Koroško), kjer
se dobe tudi ceniki in prospekti.

Delčistih dohodkov gre v narodnenamene

Slovenci! Svoji k svojim! Zahite-
jajte povsod le Tolstovrško slatinu!
saka slovenska gostilna naj ima le
dino slovensko kislo vodo.

160 hektolitrov

rnega vina terana in refoška prve vrste
na predaj **ANTON STIBIČ**, posestnik
vinski trgovec v Ustji št. 80 pri Ajdov-
čini. Cena vina še ta mesec je ta-le: Najboljše
vino po 52 K hekt., dobro črno vino po 50
belo po 48 K hekt. Po novem letu bo dražje.
rolaja od 56 l naprej. Priporoča se gg. gostil-
njarem in zasebnikom.

Kdo hoče stalno in lahko 40 kron
a teden zaslužiti, naj pošlje svoj na-
lov na tvrdko S. Schaechter
Vien 104-XVI/2 Postfach 478.

Anton Potatzky

naslednik JOSIP TERPIN.

v Gorici, na sredi Raščela hiš. št. 7.

Trgovina na drobno in debelo.

Najceneje kupovališče nimirberškega in
drobnega blagater tkanin, preje in nitij.

Potrebščine

za pisarne, kadilice in popotnike.

Najboljše šivanke in šivalne stroje.

Potrebščine za krojače in šrevljjarje.

Svetinjice, rožni venci mašne knjižice.

Hišna obuvala za vse letne čaze.

Posebnost:

semena za zelenjave, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kra-
marje, krošnjarje, prodajalce po sejmih
in trgih ter na deželi.

Martin Šuligoj

urar

Gorica, ul. Barriera 43,

pri državnem kolodvoru,

ima v zalogni švicarske
žepne in stenske ure, si-
valne stroje vsakovrstnih
sistemov dvokolesa
»Puch«, »Steyr-waffen-
rad«, zastopnik tovarne
orkestrijonov in gramo-

bike. Vse pod ved-
letno garancijo.
Priporoča se slavnemu
občinstvu.

To, kar Hagenbeck
med zverinami, —
trgovina Medved
med klobuki, čevlji
in oblekami.

J. KOPAC
lastnik prve in največje
slovenske svečarne
v Gorici, ulica sv. Antona 7.
Priporoča preč. duhovščini, cerkv. oskrbništvo, p.
n. slavnemu občinstvu čebelino - voščene sveče,
zvitke, kadillo, med itd. 60 (14-11)

VIKTOR TOFFOLI GORICA

Velika zaloga oljkinega olja iz naj-
ugodnejših krajev

Jedilno olje po 1:04 K liter	
Jedilno fino	K 1:04
Istrsko	" 1:12
Corfu	" 1:20
Puglie	" 1:20
Jesih vinaki	" 1:20
Marsiglia	K 1:28
Bombay	" 1:20
Bari	" 1:40
Lucca	" 1:60
najfinjejsje	" 2-
Milo in luči.	

Priporočam če. duhovščini in cer-
kvenim oskrbništvo.

Edina zaloga oljkinega olja v
Gorici, via Teatro 16 in via Se-
minario 10. Telefon 176.

Josip Culot v Gorici

trgovina z drobnjavo, naložnimi izdelki in
s semeni za zelenjavo

v Raštelju štev. 2—25.

Zaloga: raspel iz kovine in niklja, rožni
venci, podobice, kipi svetnikov iz
porcelana, rokavice iz volne in
sukna, čevlji in šlape, semen za
zelenjavo, moške in ženske nogo-
vice, mošnjički in kovčegi, pipe,
ustniki in cevi, zaloga drobnjave in
kramarije na drobno in debelo.

Odlikovana pekarija
in sladčarna

K. Draščik

v Gorici na Kornu
(v lastni hiši)

Izvršuje naročila vsakovrstnega
peciva, torte, kolače za birmance
in poroke, pince itd. Prodaja
različna fina vina in likerje na
drobno ali orig. buteljkah. Pri-
poroča se sl. občinstvu. Cene
jako nizke.

lastnik prve in največje
slovenske svečarne

v Gorici, ulica sv. Antona 7.

Priporoča preč. duhovščini, cerkv. oskrbništvo, p.
n. slavnemu občinstvu čebelino - voščene sveče,
zvitke, kadillo, med itd. 60 (14-11)

Naznanilo.

Slav. občinstvu uljudno nazna-
njam, da sem prevzel od g. **Antona**
Obidiča njegovo staroznano

čevljarsko delavnico

v Semeniški ulici št. 2.

Priporočam se slav. občinstvu
za mnogobrojna naročila in zagotavl-
ljam točno in dobro postrežbo ter
zmerne cene.

Josip Černovic,

čevljarski mojster

Gorica, Semeniška ulica št. 2.

Prave švičarske ure

zlatnino in srebrnino itd. naku-
pite najbolje in najceneje pri tvrdki

Aleksander Ambrožič

GORICA, Korso J. Verdi 26.

Istotam se izvršujejo popravila v
to stroko spadajoča točno in po
najnižjih cenah.

Podpisani priporočam veleč. du-
hovščini in p. n. slavnemu ob-
činstvu v mestu in na deželi
svojo izvrstno

krojaško delavnico

Izvršujem točno in pošteno
po najnovejših vzorcih.

Josip Smet,

krojač

nasproti »Šolskega Doma«,

GORICA (Križna ulica.)

Odlikovana mizarska delavnica s stro-
jivim obratom

ANT. ČERNIGOJ

Gorica Tržaška ul. št. 18.

Zaloga pohištva

iz lastne delavnice.

Izdeluje

cerkvena dela,

spovednice,

klopi, okvirje,

klečalnice itd.

Vsakovrstna

dela za stavbe.

Restavracija

„TRI KRONE“

GORICA — Gospodska ulica

ima vedno sveža jedila, toči pilzensko in
steinfeldsko pivo, izborna domača vina
in teran. — Cene zmerne.

Ferdinand Baumgarten,
restavrater.

Prva slovenska trgovina z jedil-
nim blagom

Anton Kuštrin,

v GORICI

Gospodska ulica štev. 25

priporoča slavnemu občinstvu v
mestu in na deželi svojo veliko
trgovino raznega jedilnega in ko-
lonjalnega blaga.

Vse blago prve vrste.

Cene zmerne in nizke. Postrežba
točna in solidna. Na željo odje-
malcev v mestu se blago do-
stavlja na dom.

Pošilja se po železnici in pošti.

Delavnica cerkvenih posod in cerkvenega
orodja

Fr. Leban Gorica,

Magistratna ulica štev. 5.

Priporoča preč. duhovščini svojo delav-
nico cerkvenega brodja in cerkvenih posod,
svečnikov itd., vsakovrstnih kovin v vse-
kem slogu po najnižjih cenah. Popravlja in
prenavlja stare reči.

— Blago se razpošilja franko. —

Svoji k svojim! — Svoji k svojim!

Staroznana narodna trdka:

Anton Iv. Pečenko

Zaloga vina, piva, kisa in žganja.

GORICA, ulica Jos. Verdi 26, —

postreže pošteno in točno s pristnimi belimi
in črnimi vini iz lastnih in drugih prizna-
nih vinogradov; potem s plzenskim pivom
»PRAZDROJ« iz sloveške dežele »Meščanske
pivovarne« v sodčkah po $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{4}$ in $\frac{1}{5}$ lit.
in v steklenicah po $\frac{1}{2}$, 1; z domaćim pristol-
in tropinovcem 1. vrste lastnega prideka, ter belim
in črnim vinskiim kisom.

Sodček piva po $\frac{1}{2}$ lit. t. j. $12\frac{1}{4}$ l
so posebno pripravljeni za kak veseli
domaći dogodek, kakor: poroka, godo-
vanje, krst i. t. d., kerskega lahko po-
stavina mizo in nastavi.

Naročeno dostavlja na dom in razpošilja
po železnici na vse kraje avstrijsko-ogrsko države
franko goriška postaja. — Cene zmerne.

Cene za mesec december:

Zimska obleka kron 25.—

„ suknja „ 23.—

čevlj „OHO“ „ 12.—

klobuk . . . „ 250

HALO!

Peter Gruden & Comp.

Komisjasko & agencijsko podjetje

Stolni trg štev. 9. GORICA Piazza Duomo št. 9.

Uljudno naznanjam slavnemu občinstvu v mestu in na deželi, da zastopam sledeče tvrdke:

Zastopstvo in zaloge moke J. Bončar, Domžale
" " umetnega ledu V. Taner, Gorica
" testenin „Pekatete“ Žnideršič & Valenčič, II. Bistrica
" jedilnega olja F. & G. Miacola, Črst
" raznih likerjev Franjo Pokory, Zagreb
" zavarovalne zadruge „CROATIA“ proti požaru, Zagreb
" in razna druga zastopstva.

Priporočam se cenj. rojakom in znancem za obilen obisk z objubo, da se budem z največjo vnemo potrudil za točno in solidno postrežbo.

Z odličnim spoštovanjem udan Peter Gruden & Comp.

Prosiva zahtevati listke!

Največja trgovina z železjem

KONJEDIC & ZAJEC

GORICA v hiši Monta.

Pozor! Ena kruna nagrada!

Pozor! Ena kruna nagrada!

Priporoča stavbeni Cement, stavbne nositelje (traverze), cevi za stranišča z vso upeljavo, strešna okna, vsakovrstne okove, obitiško orodje, železo cinkasto, železno pocinkano medeno ploščevino za napravo vodnjakov, vodovodov, svinčene in železne cevi, pumpe za kmetijstvo, sadjerejo in vinorejo, ter vsakovrstna orodja.

Cene nizke, solidna postrežba!

Ena kruna nagrada izplačava vsakemu, kdor dokaže s potrdili najine nove amerikanske blagajne, da je kupil pri naju za 100 krun blaga.

Prosiva zahtevati listke!

Največjo zalogu pohištva za Goriško z lastnimi delavnicami za mizarško in tapetarsko stroko ima

A. Breščak - Gorica

Gosposka ulica št. 14 (v lastni hiši).

Velika izber raznovrstnih žimnic, vložkov, ogledal slik, stolov in vsega, kar spada h hišni upravi. Glede cen konkuriram lahko vsakemu, ker prodajam blago iz lastnih delavnic.

Za mnogobrojna naročila se toplo priporočam

ANTON BREŠČAK.

Lekarna Cristofolletti v Gorici na Travniku.

Trskino (stokflike) jetno olje.
Posredno sredstvo proti prsim boleznim in splošni telesni slabosti.
Izravn steklenica tega olja na ravnem barve po K 140, bele barve K 2.

Trskino železno jetno olje.
Raba tega olja je posebno priporočljiva otrokom in dečkom, ki so nervozni in nežne narave.

S tem oljem se ozdravijo v kratkem času z gotovostjo vse kostne bolezni, žlezni otroki, golice, malokrvnost itd.

Cena ene steklenice je 1 kruna 40 vinarjev.

Opomba. Olje, katerega naročam direktno iz Norvegije, prekšče se vedno v mojem kem. laboratoriju predno se napolnijo steklenice. Zato zavzemam jamčiti svojim itd. odjemalcem glede čistote in stalne sposobnosti za zdravljenje.

Cristofoliettjeva pijača iz kine in železa.

Najboljši pritomnik pri zdravljenju s trskinim oljem.

Ena steklenica stane 1 kruna 60 vinarjev.

Goriška zveza

gospodarskih zadruž in društev v Goriči
registrovana zadruga z omejeno zavezo

posreduje pri nakupu kmetijskih potrebščin in pri prodaji
kmetijskih pridelkov.

Zaloga je v hiši „CENTRALNE POSOJILNICE“ v Goriči,
TEKALIŠČE JOS. VERDI ŠT. 32.

JESEN = 1910-1911 = ZIMA

Velikanska izber zadnjih novosti za moške in ženske obleke

Ivančič & Kurinčič

Gorica — Gosposka ulica št. 11 — Gorica.

Edino domače slovensko podjetje z modnim in oblačilnim blagom kakor tudi vseh potrebščin za živilje in krojače.

Novi dohodi volnenega angleškega blaga za moške obleke. — Najfinješe bele in barvane srajce, spodnje hlače, naramnice, ovratnice, ovratniki, zapestnice itd. itd.

Vsakovrstno žensko perilo kakor: srajce, spodnje hlače, spodnja krila, predpasniki itd. itd.

Velika izber volne, žime, perja in sploh vsega, kar spada k posteljni opravi.

Perilo velika izber raznega platna in kotenine za namizno in posteljno opravo.

Največja izber drobnih predmetov, kakor: vezenin, čipk, trakov, rokovic, nogovic, svilenih Šerp in okraskov za obleke, kakor tudi žametov in svile za okrašenje oblek. Najnovejši in najlepši uzorci svil za bluze. Ogromna izbera volnenih in bombažastih maj za zimo. Vsakdo naj zahteva uzoč, katere dobi proti vrnitvi, poštnine prosto in zastonj na dom.

Naznanilo.

„Centralna posojilnica registrirana zadruga z omejeno zavezo“ v Goriči naznanja, da bode obrestova pričenši s 1. januarjem 1909 hranilne vloge po $4\frac{1}{2}\%$ (štiri in pol od sto)

Posojila se bodejo dajala članom:

- na vknjižbo po $5\frac{1}{4}\%$ (pet in en četrt od sto);
- " menico oziroma poroštvo po 6% (šest od sto).

Posojila na mesečna odplačevanja ostanejo nespremenjena tako, da se plačuje od vsacih 100 kron 2 kroni na mesec.

GORICA, 4. novembra 1908.

ODBOR.

1910 jesenska in zimska sezija v Raštelju, Gorica

Novodošlo jesensko in zimsko blago je letos izvanredno lepo sortirano — v vseh blagovnih vrstah kakor: Bachend (forštajn), Zybné Zefir, Volna itd. itd. pri

Franc Ravnikar - ju v Goriči, Raštelj 16

V zalogi so raznovrstne odeje, šivane ter volnene; posebno se pa odlikuje oddelek za opreme novoporocencev; platno, zima, šifoni, steljne garniture, gradel, brisalke, prti, in drugovrstno belo perilno blago se dobi v

največji izberi v mojem oddelku za opremo novoporocencev.

Priporočam se posebno g. ženinom in nevestam ter tudi drugemu cenj. občinstvu s spoštovanjem

FRANC RAVNIKAR,

edini slov. trgovec z manufakturnim blagom
v RAŠTELJU št. 16, GORICA, v lastni hiši